

## قانون اصلاح ماده (۳۳) اصلاحی قانون حفاظت و بهره‌برداری از جنگل‌ها و مراتع

قانون اصلاح ماده (۳۳) اصلاحی قانون حفاظت و بهره‌برداری از جنگل‌ها و مراتع که در جلسه

علنی روز یکشنبه مورخ اول تیر ماه یکهزار و سیصد و هشتاد و دو مجلس شورای اسلامی تصویب و پس

از ارجاع به مجمع تشخیص مصلحت نظام به تصویب رسیده و طی نامه شماره ۶۴۳۹۲ مورخ ۱۳۸۶/۵/۱

مجلس شورای اسلامی واصل گردیده است، به پیوست جهت اجراء ابلاغ می‌گردد. /ث

در اجراء اصل یکصد و بیست و سوم (۱۲۳) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران قانون اصلاح ماده

(۳۳) اصلاحی قانون حفاظت و بهره‌برداری از جنگل‌ها و مراتع مصوب جلسه علنی مورخ ۱۳۸۲/۴/۱ که

با عنوان طرح یک فوریتی «لغو سند مالکیت و یا قرارداد واگذاری زمینهای ملی اعم از منابع طبیعی

سازمان یا اراضی و زمینهایی که توسط دولت به افراد حقیقی و حقوقی و نهادها و ارگانها جهت اجراء

طرحی واگذار شده و آن طرح در تاریخ مقرر در قرارداد اجراء نشده» به مجلس شورای اسلامی تقدیم و

مطابق اصل یکصد و دوازدهم (۱۱۲) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران به مجمع محترم تشخیص

مصلحت نظام ارسال گردیده بود با تأیید آن مجمع به پیوست ارسال می‌گردد.

**ماده واحد - ماده (۳۳) اصلاحی قانون حفاظت و بهره‌برداری از جنگل‌ها و مراتع مصوب**

۱۳۵۴/۳/۱۴ به شرح ذیل اصلاح و شش تبصره به آن الحاق می‌گردد:

**ماده ۳۳ -** به منظور نظارت بر اجراء طرح‌های کشاورزی و دامپروری و سایر طرح‌های غیرکشاورزی

مندرج در ماده (۳۱) این قانون و همچنین اراضی واگذاری برای اجراء طرح‌های موضوع مواد (۳۱) و

(۳۲) آئین نامه اجرائی لایحه قانونی اصلاح لایحه قانونی واگذاری و احیاء اراضی در حکومت

جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۵۹/۲/۳۱ شورای انقلاب جمهوری اسلامی ایران و تشخیص تعلل یا

تخلف و عذر موجه مجریان طرحها از مفاد قرارداد و تعیین درصد عملیات انجام شده طرح های مزبور در هر استان هیأت سه نفره نظارت با حکم وزیر جهاد کشاورزی، مرکب از رئیس سازمان جهاد کشاورزی، مدیر کل منابع طبیعی و یک نفر کارشناس در رشته مربوط به طرح تشکیل می گردد و در موارد خلاف بین نسبت به فسخ یا تمدید و تعیین مهلت و یا استرداد زمین تصمیم گیری خواهد شد. تصمیمات هیأت با اکثریت آراء معتبر بوده و آراء صادره این هیأت حداکثر ظرف مدت سه ماه قابل اعتراض در مراجع قضائی ذی صلاح خواهد بود.

**تبصره ۱-** متن قرارداد در آئین نامه اجرائی، موضوع تبصره (۶) مشخص و پس از تصویب هیأت وزیران تمام قراردادهای فی مابین وزارت جهاد کشاورزی و دریافت کنندگان اراضی از تاریخ تصویب این قانون برابر متن قرارداد مصوب منعقد خواهد شد و اقدامات بعدی وزارت جهاد کشاورزی و دریافت کنندگان اراضی تابع مفاد این قرارداد خواهد بود.

**تبصره ۲-** کلیه واگذاری های صورت گرفته بعد از سال ۱۳۶۵ که منجر به صدور سند قطعی گردیده است و وزراء وقت با استفاده از اختیارات خود مستقیماً و بدون طی گردش کار کمیسیون های واگذاری در استانها دستور انتقال سند را داده اند و در صورتی که واگذاری بدون وجود طرح مصوب بوده و یا طرح مصوب بدون عذر موجه اجراء نشده یا اجراء طرح به میزان کمتر از چهل درصد (۴۰٪) بوده و یا تبدیل و تغییر کاربری غیرمجاز و غیر متجانس با طرح مصوب بوده باشد، به موجب درخواست و اقامه دعوی از سوی وزارت جهاد کشاورزی در شعبه یا شعب ویژه ای که توسط قوه قضائیه در مرکز به همین منظور تشکیل می گردد بدون اخذ هزینه دادرسی، رسیدگی و نسبت به فسخ واگذاری و تبدیل آن به اجاره، تمدید و تعیین مهلت برای اجراء طرح یا دریافت بهای روز اراضی و واریز به حساب درآمد

عمومی و یا استرداد زمین با توافق طرفین تصمیم گیری و رأی صادر می‌نماید. رأی صادره قطعی و غیرقابل تجدیدنظر خواهی می‌باشد. مهلت اقامه دعوی موضوع این تبصره از سوی وزارت جهاد کشاورزی تا پایان شهریور ماه سال ۱۳۸۷ می‌باشد.

واگذاری‌های صورت گرفته به دولت اعم از واگذاری‌های مستقیم جهت مصارف وزارتخانه‌ها و سازمان‌های دولتی و غیر مستقیم جهت مصارف شهرکهای صنعتی، شهرکهای مسکونی و اراضی واگذار شده جهت تعاونی‌های مسکن یا بخش خصوصی و غیردولتی برای امور عام‌المنفعه تا سال ۱۳۷۳، با رعایت تبصره‌های (۵۴) و (۴۶) قوانین بودجه ۱۳۷۵ تا ۱۳۷۸ مشمول بررسی مجدد نمی‌باشد.

**تبصره ۳-** وزارت جهاد کشاورزی مکلف است رأی قاضی و تصمیم‌نهایی هیأت مبنی بر فسخ، واگذاری و یا استرداد زمین را به ادارات ثبت محل و یا دفتر اسناد رسمی تنظیم کننده سند ابلاغ نماید و دستگاه‌های مذکور مکلفند ظرف حداکثر یک ماه پس از اعلام مراتب نسبت به اصلاح اسناد صادره و در صورت انتقال زمین نسبت به صدور دفترچه مالکیت به نام دولت به نمایندگی سازمان جنگل‌ها، مراتع و آبخیزداری کشور اقدام نمایند.

**تبصره ۴-** در صورتی که مجری طرح وجهی بابت خرید اراضی به حساب دولت واریز و یا هزینه‌هایی در راستای اجراء طرح نموده باشد به هنگام تقویم، بهای روز با أخذ نظر کارشناسی محاسبه خواهد شد و دولت مکلف است حداکثر تا پایان سال مالی بعد نسبت به تأمین اعتبار و استرداد آنها اقدام نماید.

**تبصره ۵-** واگذاری اراضی موضوع تبصره (۴) ماده (۳۱) اصلاحی قانون حفاظت و بهره‌برداری از جنگل‌ها و مراتع مصوب ۱۳۵۴/۳/۱۴ در مناطق مذکور در بند (الف) ماده (۳) قانون حفاظت و بهسازی

محیط زیست مناطق چهارگانه تحت حفاظت مصوب ۱۳۵۳/۳/۲۸ ممنوع بوده و نسبت به استرداد زمین اقدام خواهد شد.

**تبصره ۶-** آئین نامه اجرائی این قانون<sup>۱</sup> توسط رئیس قوه قضائیه و وزیر جهاد کشاورزی تهیه و ظرف سه ماه به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

قانون فوق مشتمل بر ماده واحده در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ اول تیر ماه یکهزار و سیصد و هشتاد و دو مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۸۶/۴/۹ از سوی مجمع تشخیص مصلحت نظام موافق با مصلحت نظام تشخیص داده شد. / ن

آیین نامه اجرایی قانون اصلاح ماده (۳۳) اصلاحی قانون حفاظت و بهره برداری از جنگل ها و

## مراتع کشور

موضوع ابلاغیه شماره ۰۲۰/۵۳۳۳ مورخ ۸۷/۲/۲۳ وزارت جهاد کشاورزی

شماره: ۲۰۱۴۴/ت/۳۹۰۲۸ ک

تاریخ: ۸۷/۲/۱۵

وزارت جهاد کشاورزی - وزارت مسکن و شهرسازی

وزیران عضو کمیسیون امور زیربنایی، صنعت و محیط زیست در جلسه مورخ ۸۷/۱/۲۵ بنا به

پیشنهادهای شماره ۰۲۰/۳۷۲۳۱ مورخ ۸۶/۱۰/۱۷ وزارت جهاد کشاورزی و شماره ۱/۸۶/۱۰۸۰۷ مورخ

۸۶/۱۰/۲۰ قوه قضاییه و به استناد تبصره (۶) الحاقی ماده (۳۳) اصلاحی قانون حفاظت و بهره برداری

از جنگل ها و مراتع - مصوب سال ۱۳۸۶ - و با رعایت تصویب نامه شماره ۱۶۴۰۸۲/ت/۳۷۳ هـ

مورخ ۸۶/۱۰/۱۰، آیین نامه اجرایی قانون یاد شده را به شرح زیر تصویب نمود:

آیین نامه اجرایی قانون اصلاح ماده (۳۳) اصلاحی قانون حفاظت و بهره برداری از جنگل ها و مراتع

کشور

## فصل اول - کلیات، تعاریف و اصطلاحات

**ماده ۱-** در این آیین نامه غیر از اصطلاحات «اراضی دولتی، پارک جنگلی، پروانه چرا، جنگل و

بیشه های طبیعی، جنگل دست کاشت عمومی، حریم قانونی تأسیسات دولتی، طرح مرتعداری، مرتع و

نهالستان عمومی» که تعاریف آنان طبق قانون ملی شدن جنگل های کشور مصوب ۱۳۴۱، قانون حفاظت

و بهره برداری از جنگل ها و مراتع مصوب ۱۳۴۶ و اصلاحات بعدی آن، لایحه قانونی اصلاح لایحه

قانونی واگذاری و احیای اراضی مصوب ۱۳۵۹ شورای انقلاب و آیین نامه های مربوط می باشند ،  
اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط بکار میروند :

**الف - قانون :** قانون اصلاح ماده (۳۳) اصلاحی قانون حفاظت و بهره برداری از جنگلها و مراتع  
مصوب ۱۳۸۶

**ب- هیئت نظارت :** هیئت نظارت موضوع ماده (۳۳) اصلاحی قانون حفاظت و بهره برداری  
از جنگل ها و مراتع مصوب ۱۳۸۶

**ج - عوامل نظارتی :** گروهی از کارشناسان منتخب اعضای هیئت نظارت که به منظور بازدید  
و تهیه گزارش لازم از اراضی واگذار شده در چارچوب وظایف محول شده انتخاب و حکم آنان  
توسط رییس هیئت نظارت صادر می شود .

**د- درصد عملیات انجام شده طرح :** میزان پیشرفت فیزیکی انجام شده مطابق طرح مصوب در  
اراضی مورد واگذاری که درصد و مبنای محاسبه آن بر اساس زمان بندی طرح و تطبیق عملیات  
اجرایی و بازدید از طرح تعیین می گردد .

**ه- طرح مصوب :** طرح مدونی که توسط اشخاص حقیقی و حقوقی تهیه و به تصویب دستگاه  
های متولی رسیده باشد و در زمان واگذاری ، مصوبه مراجع ذیربط (کارگروه شهرسازی و معماری  
استان یا کمیسیون ماده (۱۳) آیین نامه نحوه احداث بنا و تأسیسات در خارج از محدوده و حریم  
شهرها<sup>۱</sup>) را داشته باشد.

**و- کمیسیون های واگذاری :** مراجعی که طبق ضوابط و مقررات ، طرح های مصوب دستگاه های متولی مربوط به اشخاص حقیقی و حقوقی رابه منظور واگذاری اراضی ملی و دولتی بررسی و نظر خود را در مورد واگذاری یا عدم واگذاری اعلام می نمایند .

**ز- عذر موجه :** وضعیت و حالتی که منجر به تعطیلی دائم یا موقت طرح مصوب گردیده و یا موجبات تأخیر در اجرای آن را فراهم نموده باشد و مجری طرح یا عوامل اجرایی وی به طور مستقیم یا غیر مستقیم در حدوث آن هیچ نقشی نداشته باشند.

**ح- تعلل:** مسامحه و قصور مجری یا مجریان در اجرای تعهدات قانونی یا قراردادی در راستای اجرای به موقع طرح مصوب

**ط - تخلف :** عدم رعایت قوانین و مقررات و شرایط مندرج در قرارداد واگذاری زمین.

**ی - خلاف بین :** تعلل و تخلف آشکار و عذر ناموجه مجری طرح که بنابر تشخیص هیئت نظارت قابل اغماض نبوده و موجبات تمدید و تعیین مهلت برای اجرا و یا فسخ قرارداد و یا استرداد زمین را فراهم می نماید.

**ک - عرصه های ملی و دولتی قابل واگذاری :** اراضی منابع ملی ، موات و دولتی قابل واگذاری و بلامعارض که دارای استعداد تولید اقتصادی و بهره برداری محصولات بخش های مختلف کشاورزی و غیر کشاورزی می باشد .

**ل- تبدیل و تغییر کاربری غیر متجانس:** تبدیل و تغییر کاربری هایی که در ماهیت ، با اهداف طرح مصوب مغایرت داشته باشد .

**م - واگذاری برای امور عام المنفعه :** واگذاریهای صورت گرفته به بخش خصوصی و

مؤسسات غیر دولتی که در زمان واگذاری ، غیر انتفاعی بودن فعالیت آنها در اساسنامه قید شده باشد

**ن - مناطق چهارگانه تحت حفاظت سازمان حفاظت محیط زیست :** مناطق موضوع بند

(الف) ماده (۳) قانون حفاظت و بهسازی محیط زیست - مصوب ۱۳۵۳- که توسط شورای عالی

حفاظت محیط زیست (سابق) و مرجع جایگزین آن ، به عنوان مناطق پارک ملی ، آثار طبیعی ملی ،

پناهگاه حیات وحش و منطقه حفاظت شده با رعایت نکات مندرج در ذیل بند "الف" ماده یاد شده

تعیین و حدود آن تصویب شده باشد.

## **فصل دوم - نحوه نظارت**

**ماده ۲-** به منظور نظارت بر اجرای طرح های کشاورزی و دامپروری و سایر طرح های غیر کشاورزی

موضوع قانون و تشخیص تعلل یا تخلف و عذر موجه مجریان طرحها و تعیین درصد عملیات انجام شده

طرح های یادشده در هر استان هیئت نظارت با حکم وزیر جهاد کشاورزی مرکب از رئیس سازمان

جهاد کشاورزی ، مدیرکل منابع طبیعی و یک نفر کارشناس در رشته مرتبط با طرح تشکیل می گردد .

**تبصره ۱-** کارشناس در رشته مرتبط با کلیه طرح های غیر کشاورزی وهمچنین کلیه طرح هایی که در

محدوده و حریم شهرها واقع شده یا میشوند ظرف یکماه از تاریخ درخواست وزارت جهاد کشاورزی

توسط وزارت مسکن و شهرسازی برای صدور حکم معرفی می گردد .

**تبصره ۲-** وزیر جهاد کشاورزی میتواند با حفظ مسئولیت خود، صدور احکام کارشناسان مرتبط با

طرح را به رییس سازمان جهاد کشاورزی تفویض نماید .

**ماده ۳-** دبیرخانه هیئت نظارت در سازمان جهاد کشاورزی مستقر و رئیس سازمان جهاد کشاورزی به عنوان رئیس هیئت نظارت و مسئول حقوقی سازمان یاد شده به عنوان دبیر هیئت نظارت می باشد. انجام کلیه امور مربوط به تشکیل جلسه ، دعوت از اعضا، ابلاغ آرا و سایر موارد مرتبط به عهده دبیر هیئت نظارت خواهد بود .

**تبصره -** دبیر هیأت نظارت موظف است کلیه گزارشهای رسیده را ثبت و در کوتاهترین زمان ممکن پس از بررسی و تکمیل به ترتیب نوبت در دستور کار هیئت نظارت قرار دهد .

**ماده ۴-** هیئت نظارت موظف است توسط عوامل نظارتی به صورت مستمر از طرح های واگذار شده بازدید و با بررسی سوابق و طرح مصوب و مفاد قرارداد ، بر نحوه اجرای طرح بر اساس زمان بندی اجرایی و کیفیت اجرایی طرح و پیشرفت کار نظارت لازم را معمول نماید .

**تبصره ۱-** گزارش پرونده های مربوط به واگذاری اراضی ملی و دولتی حسب مورد توسط مدیر امور اراضی یا مدیر کل منابع طبیعی هر استان به دبیرخانه هیئت نظارت ارائه می گردد.

**تبصره ۲-** دستگاه اجرایی و واحد صادر کننده جواز تأسیس یا موافقت اصولی موظف است نظارت لازم بر اجرای طرح مصوب را تا مرحله به بهره برداری رسیدن طرح معمول و گزارش پیشرفت فیزیکی طرحها را در مدت اجراء به دبیرخانه هیئت نظارت منعکس نماید.

**تبصره ۳-** دبیر هیئت نظارت موظف است بر اساس نظر هیئت نظارت نسبت به صدور اختاریه از (طریق پست سفارشی) در دونوبت به فاصله پانزده روز اقدام و در صورت عدم توجه مجری یا مجریان طرحها به اختاریه های صادر شده مراتب را در دستور کار هیئت قرار دهد .

**تبصره ۴-** اختیارات هیئت نظارت نافی نظارت عمومی سازمانهای جهاد کشاورزی و ادارات کل منابع طبیعی نمی باشد و مراجع یاد شده حسب مورد موظفند در چارچوب قراردادهای منعقد شده با مجریان طرحها نسبت به اعمال نظارت در قالب زمان بندی اجرای طرحها، وظایف محول شده را پیگیری و اقدام نماید.

**ماده ۵-** هیئت نظارت ضمن بررسی گزارش دبیرخانه و در صورت لزوم بازدید ازمحل اجرای طرح ، در موارد خلاف بین ظرف یک ماه رای خود را طی صورت جلسه ای مبنی بر تمدید و تعیین مهلت ، فسخ یا استرداد زمین اعلام می نماید .

**ماده ۶-** دبیر هیئت نظارت موظف است پس از صدور رای هیئت نظارت ظرف ده روز نسبت به ابلاغ کتبی رأی به مجری طرح به نشانی مندرج در قرارداد به نحو مقتضی اقدام نماید. آرای صادر شده هیئت نظارت ظرف سه ماه از تاریخ ابلاغ قابل اعتراض در مراجع قضایی صالح می باشد ، در صورت انقضای مدت و عدم اعتراض ، رأی صادر شده قطعی و لازم الاجرا است .

تبصره - دعوت از طرف قرارداد و حضور وی در جلسات هیئت نظارت بلامانع است .

**ماده ۷-** با قطعیت رأی صادر شده هیئت نظارت به دلیل انقضای مدت اعتراض و یا صدور رای قطعی از مرجع قضایی حسب مورد با توجه به مفاد رای به شرح ذیل اقدام می گردد:

**الف-** در صورتی که رأی صادر شده توسط هیأت نظارت ، ناظر به فسخ و یا استرداد زمین باشد، مراتب توسط دبیر هیئت نظارت به دفترخانه اسناد رسمی مربوط جهت اجرا و ابلاغ و از طریق دایره اجرای ثبت محل وقوع ملک نسبت به خلع ید متصرف اقدام خواهد شد .

**ب -** چنانچه رأی صادر شده توسط هیئت نظارت ، ناظر بر تمدید قرارداد اجاره و تعیین مهلت برای اجرای طرح باشد ، مراتب حسب مورد توسط دبیر هیئت نظارت برای اجرا به مدیریت امور اراضی یا اداره کل منابع طبیعی و طرف قرارداد ابلاغ می گردد .

**ج -** احکام صادر شده از سوی مراجع قضایی موضوع قانون پس از قطعیت به هیئت نظارت جهت اجرا ابلاغ می گردد .

**تبصره -** در هر صورت چنانچه ارای قطعی صادر شده توسط هیئت نظارت یا مرجع قضایی صالح ناظر به فسخ واگذاری و استرداد زمین باشد، مراتب از سوی دبیر هیئت نظارت به ادارات ثبت اسناد و املاک محل و یا دفاتر اسناد رسمی تنظیم کننده سند ابلاغ و دستگاه های مذکور مکلفند ظرف یک ماه پس از اعلام مراتب ، نسبت به اصلاح اسناد صادر شده و در صورت انتقال زمین نسبت به صدور دفترچه مالکیت به نام دولت با نمایندگی سازمان جنگل ها ، مراتع و آبخیزداری کشور و در صورت وقوع زمین در محدوده و حریم شهر و شهرک با نمایندگی وزارت مسکن و شهرسازی (سازمان ملی زمین و مسکن) اقدام نمایند .

**ماده ۸ -** متن قرارداد اجاره موضوع تبصره یک قانون به شرح نمونه پیوست که تایید شده به مهر پیوست تصویب نامه هیئت وزیران می باشد و از تاریخ تصویب قانون تمام قراردادهای موضوع قانون ، بین وزارت جهاد کشاورزی و دریافت کنندگان اراضی برابر ان منعقد خواهد شد ، تمدید قرارداد های واگذاری قبلی نیز پس از پایان مدت ، تابع مفاد قرارداد نمونه پیوست می باشد .

**تبصره:** در مواردی که هیئت نظارت در چارچوب مفاد قانون رای به تمدید قرارداد صادر نماید مرجع واگذاری نسبت به تمدید آن برابر نمونه قرارداد پیوست اقدام می نماید.

**ماده ۹-** پس از ابلاغ رای هیئت نظارت مبنی بر فسخ و یا استرداد زمین ، سازمان جهاد کشاورزی ظرف ده روز اقدام به تأمین دلیل از طرف دادگاه محل خواهد نمود و چنانچه مستأجر یا مجری طرح وجهی را بابت خرید اراضی به حساب دولت واریز و یا هزینه هایی در عرصه مورد اجاره ، اعیانی ، ابنیه و مستحدثاتی در راستای اجرای طرح ایجاد کرده باشد، نسبت به تقویم و ارزیابی با هزینه ایشان به شرح ذیل اقدام خواهد شد :

**الف -** تقویم اعیانی ، ابنیه و مستحدثات بر اساس قیمت کارشناسی روز بدون لحاظ ارزش افزوده ناشی از افزایش قیمت زمین توسط کارشناس رسمی دادگستری انجام گرفته و پس از کسر حقوق قانونی دولت و مطالبات بانک ها و مؤسسات مالی و اعتباری تسهیلات دهنده ، از محل ردیفی که در بودجه سالانه قابل پیش بینی است ، پرداخت می گردد.

**ب-** در صورت اعتراض به نظریه کارشناسی وفق قانون آیین دادرسی مدنی عمل خواهد شد .

**تبصره ۱-** پس از ابلاغ رأی هیئت نظارت به نشانی مندرج در قرارداد و عدم مراجعه مستاجر در مهلت مقرر سازمان جهاد کشاورزی موظف است به شرح موارد فوق نسبت به تأمین دلیل و تقویم اعیانی ، ابنیه و مستحدثات اقدام و مبلغ مورد تقویم را به حساب سپرده سازمان یاد شده واریز نماید .

در صورت عدم دسترسی به مستاجر اولیه به منظور اطلاع وی برای دریافت بهای تودیع شده اعیانی ، سازمان جهاد کشاورزی با هزینه وی از محل وجوه یاد شده نسبت به درج آگهی برای دو نوبت به فاصله پانزده روز در یکی از جراید کثیرالانتشار سراسری یا محلی اقدام خواهد نمود.

**تبصره ۲-** با فسخ و استرداد مورد واگذاری تا زمان واگذاری مجدد به مجری بعدی (مطابق قوانین و مقررات)، سازمان جهاد کشاورزی استان به منظور حفاظت و نگهداری آن، قرارداد امانی یا پیمانی حفاظت و نگهداری منعقد می نماید.

**ماده ۱۰-** چنانچه محکوم علیه ادله خود را دائر بر عدم ابلاغ صحیح رأی تقدیم هیأت نظارت نماید، موضوع توسط هیئت نظارت بررسی و در صورت پذیرش ادعا، رأی به وی ابلاغ و آثار قانونی ابلاغ از این تاریخ جاری می گردد.

**ماده ۱۱-** نمایندگی دولت و اعمال کلیه وظایف و اختیارات مندرج در قانون و این آیین نامه نسبت به واگذاریهای انجام شده که در زمان واگذاری در خارج از حریم و محدوده شهرها و شهرک ها واقع و سپس در داخل محدوده و حریم های مذکور واقع شده یا میشود، به عهده وزارت مسکن و شهرسازی بوده و وزارتخانه های جهاد کشاورزی و مسکن و شهرسازی مکلفند نحوه تعیین تکلیف این گونه واگذاریها را اعم از مواردی که طرح مصوب اجرا و به بهره برداری رسیده و یا به دلیل اعمال مقررات این آیین نامه منجر به فسخ و استرداد زمین می گردد، طی شیوه نامه ای تهیه و ابلاغ می نمایند.

**فصل سوم - نحوه رسیدگی به پرونده های واگذاری اراضی موضوع تبصره (۲) قانون**

**ماده ۱۲-** در اجرای تبصره (۲) قانون، قوه قضاییه ظرف یک ماه پس از ابلاغ این آیین نامه نسبت به تشکیل شعبه و یا شعب ویژه مرکب از سه نفر از قضات به انتخاب رییس قوه قضاییه اقدام می نماید.

**تبصره ۱-** شعبه یا شعب مذکور در تهران مستقر و جلسات هر شعبه با حضور کلیه اعضا رسمیت یافته و نظر اکثریت مناط اعتبار آرا می باشد.

**تبصره ۲-** قضات شعبه ویژه می توانند در صورت اقتضا با هزینه وزارت جهاد کشاورزی از نظرات کارشناسان هیئت های کارشناسی استفاده نمایند .

**تبصره ۳-** رسیدگی در شعبه یادشده بدون پرداخت هزینه دادرسی است و رأی صادر شده قطعی و غیر قابل تجدید نظر می باشد .

**ماده ۱۳-** وزارت جهاد کشاورزی (سازمان جنگل ها ، مراتع و آبخیزداری کشور) موظف است تا پایان شهریور سال ۱۳۸۷ در مورد واگذاری های صورت گرفته بعد از سال ۱۳۶۵ که منجر به صدور سند قطعی گردیده است در صورت وجود یکی از شرایط ذیل :

**الف -** واگذاری هائی که وزرای وقت جهاد سازندگی و کشاورزی با استفاده از اختیارات خود به طور مستقیم و بدون طی گردش کمیسیون های واگذاری در استانها دستور انتقال سند را داده اند

**ب -** واگذاری بدون وجود طرح مصوب

**ج -** عدم اجرای طرح مصوب بدون عذر موجه

**د -** اجرای طرح به میزان کمتر از چهل درصد

**هـ -** تبدیل و تغییر کاربری غیرمجاز و غیر متجانس با طرح مصوب

نسبت به اقامه دعوی در شعبه یا شعب ویژه اقدام نماید و شعبه رسیدگی کننده به موجب درخواست و دعوای اقامه شده نسبت به یکی از شقوق :

۱- فسخ واگذاری قطعی و تبدیل آن به اجاره

۲- تمدید و تعیین مهلت برای اجرای طرح

۳- دریافت بهای روز اراضی و واریز به حساب درآمد عمومی

تصمیم گیری و رأی قطعی صادر می نماید .

**تبصره -** کلیه واگذاریهایی که در محدوده مناطق چهارگانه تحت حفاظت سازمان حفاظت محیط

زیست موضوع تبصره (۵) قانون انجام گرفته است به خواسته ابطال اسناد صادر شده و استرداد زمین در

شعب ویژه موضوع تبصره (۲) قانون بدون توجه به شرایط یادشده در تبصره یاد شده رسیدگی میشود .

**ماده ۱۴-** وزارت جهاد کشاورزی (سازمان جنگل ها، مراتع و آبخیز داری ) موظف است درخواست

موضوع تبصره (۲) قانون را در قالب فرم های دادخواست "تعیین تکلیف اراضی واگذار شده " از حیث

اعلام فسخ واگذاری و تبدیل آن به اجاره یا تمدید قرارداد و تعیین مهلت برای اجرای طرح با دریافت

بهای روز اراضی و واریز آن به حساب درآمد عمومی و یا استرداد زمین در صورت توافق با مجری طرح

تقديم نماید .

**تبصره ۱-** وزارت جهاد کشاورزی (سازمان جنگل ها ، مراتع و آبخیزداری کشور) ضمن تعیین دقیق

خواسته و تقویم آن در درخواست اولیه با توجه به جریان پرونده ومباحث طرح شده در جلسات

رسیدگی از حیث اعلام آمادگی و یا عدم آمادگی مجری برای اجرای طرح و یا تمدید قرارداد اجاره و

یا امکان استرداد زمین و یا عدم امکان آن به دلیل تعاقب ایادی می تواند موضوع درخواست خود را در

قالب یکی دیگر از مواد مندرج در ماده فوق تا قبل از اعلام ختم دادرسی تغییر داده و به صورت کتبی به

دادگاه اعلام نماید .

**تبصره ۲ -** در خصوص آن دسته از زمینهایی که قبل از تصویب مصوبه تشخیص مصلحت نظام دریافت

کنندگان اولیه پس از انتقال سند مالکیت از سوی وزارت جهاد کشاورزی به نام آنها نسبت به فروش و

نقل و انتقال رسمی آن به اشخاص ثالث اقدام نموده باشند، ارزش زمین به قیمت روز زمان انتقال محاسبه و از دریافت کننده اولیه دریافت خواهد شد .

**ماده ۱۵ -** در مورد اراضی واگذار شده جهت تعاونی های مسکن یا بخش خصوصی و غیر دولتی برای امور عام المنفعه تا سال ۱۳۷۳ در صورتی که تبصره های (۵۴) و (۴۶) قوانین بودجه سال ۱۳۷۵ تا ۱۳۷۸ نسبت به این واگذاریها اجرا نگردیده باشد، به شرح ذیل اقدام می گردد :

**الف -** وزارت جهاد کشاورزی (سازمان جنگل ها ، مراتع و آبخیزداری کشور) فهرست کلیه واگذاریهای قسمت اخیر تبصره (۲) قانون را به وزارت مسکن و شهرسازی اعلام تا نسبت به اعمال تبصره های (۵۴) و (۴۶) قوانین بودجه سالهای ۱۳۷۵ تا ۱۳۷۸ در مورد اراضی واگذار شده به تعاونی های مسکن اعم از بخش خصوصی و دولتی اقدام نماید .

**ب -** واگذاری های صورت گرفته به دولت ( وزارت خانه ها، موسسات دولتی و شرکت های دولتی ) مشمول رسیدگی مجدد نمی باشند.

**ماده ۱۶ -** در عرصه های موضوع تبصره (۵) قانون ونیز در عرصه هائی که به موجب رای قضات شعبه ویژه منجر به فسخ واگذاری توام با استرداد زمین می گردد. مواد (۷) و (۹) و (۱۱) این آیین نامه که به نحوی با تبصره (۲) قانون نیز مرتبط می باشد حسب مورد متناسب با موضوع توسط شعب ویژه ، قابل اعمال بوده و مورد حکم قرار خواهد گرفت .

## **فصل چهارم - سایر مقررات**

**ماده ۱۷ -** وزارت جهاد کشاورزی موظف است اعتبارات مورد نیاز را برای اجرای قانون ، شامل بهای اراضی ، اعیانی ، ابنیه و مستحقات بر روی اراضی موضوع تبصره (۴) قانون و سایر موارد ، تجهیزات

مورد نیاز، حق الزحمه هیئت های نظارتی و عوامل اجرایی، هزینه ها و دستمزد کارشناسی را در یک ردیف جداگانه در بودجه سالانه خود پیش بینی و به معاونت برنامه ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهور پیشنهاد نماید.

**ماده ۱۸** - وزارت جهاد کشاورزی مکلف است به منظور تشکیل به موقع هیئت های نظارت، جمع اوری آمار و اطلاعات، ارزیابی عملکرد و برنامه ریزی و نظارت بر اجرای صحیح این آیین نامه، نسبت به ایجاد بانک اطلاعات و تهیه نرم افزار مربوط اقدام نماید.

**ماده ۱۹** - وزارت جهاد کشاورزی مجاز است در چارچوب قانون این آیین نامه نسبت به تنظیم و ابلاغ دستورالعمل های مربوط اقدام نماید.

**ماده ۲۰** - کلیه دستگاه های اجرایی موظف به همکاری با وزارت جهاد کشاورزی در اجرای این قانون و آیین نامه اجرایی مربوط می باشند. نیروی انتظامی موظف است در صورت درخواست وزارت جهاد کشاورزی همکاری لازم را برای اعزام نیروی کادری خود جهت همراهی عوامل نظارتی در بازدید از اراضی و اگذار شده موضوع این آیین نامه معمول و گزارش مرجع انتظامی دایر بر ممانعت متصرفان یا مالکان یا مستاجران از انجام وظایف عوامل نظارتی، اماره عدم اجرای طرح باشد.

**ماده ۲۱** - کلیه آیین نامه ها و دستورالعمل های مغایر با این آیین نامه اجرایی ملغی الاثر اعلام می گردد. این تصویب نامه در تاریخ ۱۳۸۷/۲/۱۱ به تأیید مقام محترم ریاست جمهوری رسیده است.

**پرویز داوودی**

**معاون اول رئیس جمهور**